Slovenský Folklór, slovesný, hudobný, spev, hudobné nástroje, fujara, ľudová hudba (muzika, hra), ľudová pieseň, ľudové divadlo, ľudový tanec :)

Pod pojmom **folklór** (pôvod zo slov“ folk“ = ľud, „ lore“ – vedomosť, teda “to, čo ľud vie”) rozumieme kultúrne javy realizované formami ústnej, hereckej, tanečnej, dramatickej a hudobno-spevnej kontaktnej komunikácie. Folklórne prejavy sa uskutočňujú v mnohých typoch a variantoch a podliehajú kolektívnym normám konkrétneho lokálneho spoločenstva alebo sociálnej skupiny. Odrážajú sociálne i kultúrne vzťahy daného prostredia aj jeho etické i estetické názory. Charakteristickým znakom je synkretizmus, čo znamená, že sa v jednotlivých folklórnych prejavoch prelínajú viaceré výrazové prostriedky. V klasifikačnom systéme rozoznávame slovesný, hudobný a tanečný folklór. Vo svetovej vede má pojem folklór rôzne obsahové významy (niekde označuje len ľudovú slovesnosť, inde celú oblasť duchovnej kultúry). Vedeckým skúmaním folklóru sa na Slovensku zaoberá slovesná folkloristika, etnomuzikológia a etnochoreológia ako špeciálne disciplíny etnológie.
Slovesný folklór tvoria slovesné, slovesno-dramatické, ústne i písané prejavy folklórnej tradície. Delí sa na niekoľko základných druhov a žánrov. Patria sem príslovia, porekadlá, pranostiky, hádanky, rozprávky, povesti, legendy, rozprávania zo života aj anekdoty. V rodinnom a kalendárnom obradovom folklóre prevažujú dramatické výstupy, zaklínania, zariekania a vinše. Špecifickú skupinu tvorí ľudové a bábkové divadlo. Z detského repertoáru patria k slovesnému folklóru vyčítanky, riekanky a dialogické formy detských hier. Súčasťou slovesného folklóru je aj písaný folklór – jarmočné piesne, listy, blahoželania a nápisy.
Hudobný folklór tvorí ľudová tvorba zastúpená piesňami, nástrojovou hudbou a všetkými hudobnými formami, ktorých dominantným nositeľom sú hudobné prejavy, ako aj prejavy sprevádzané hudobnými výrazovými prostriedkami. Existuje v podobe individuálnych interpretačných verzií a jeho hlavným znakom je variabilita. Hudobný folklór na Slovensku sa stáročia vyvíja a mení, avšak dodnes si zachoval mnohé archaické znaky. Dominantné fenomény, s ktorými súvisí sú:

a) ľudový spev,
b) ľudové hudobné nástroje a
c) ľudová kolektívna (ansámblová) hra.

Ľudový spev predstavuje základný hudobno-vyjadrovací prostriedok v prostredí dedinského obyvateľstva. Za ľudového speváka sa potenciálne považuje každý, kto ovláda aspoň časť lokálneho (prípadne regionálneho) repertoáru a má primerané interpretačné schopnosti. Pôvodne sa piesňový repertoár spevákov nadobúdal v rodine a pri rôznych spoločenských príležitostiach (či už obradových alebo zábavných). Vo všeobecnosti býva repertoár mužov okliešteneší, spojený so špecificky mužskými piesňovými druhmi (pastierske, regrútske, vojenské a i.). Ženy uchovávajú vo väčšej miere archaickejšie, funkčne viazané, lyrické alebo pamäťovo náročnejšie piesňové žánre. Ľudový spev, resp. spevnosť ako taká úzko súvisí s repertoárom, ktorý je funkčne spätý so spevnými príležitosťami. Celková povaha spevného prejavu je výsledkom miestnej hudobno-folklórnej tradície, ale aj vplyvov okolia. V závislosti od spevných tradícií konkrétnych lokalít na Slovensku zaznamenávame od silného individuálneho sólového spevu (napríklad Gemer-Malohont), cez jednohlasný kolektívny spev (napríklad Hont, Myjavsko), až po mimoriadne rozvinutý viachlas tvorený variabilným spôsobom na základne zdedenej tradície (horný Liptov, Horehronie, rusínske oblasti). V súčasnosti sa pod vplyvom folklorizmu stále viac dostávajú do popredia organizované formy pestovania spevnosti pred spontánnymi, ktoré mali prevahu v minulosti. Tak isto piesňový repertoár nadobúda u záujemcov o folklór širšie, nadregionálne rozmery a nie je fixovaný len na lokalitu pôvodu speváka.
Ľudové hudobné nástroje sú nástroje pre tvorbu zvuku alebo tvoriace zvuk, ktorý je zužitkovateľný v rámci sólových hudobných prejavov, detských hier, ale aj v ansámblovej hre. Slovenský ľudový inštrumentár je v porovnaní s inými európskymi kultúrami nesmierne bohatý. Rozsiahly je nielen samotný súhrn týchto nástrojov, ale aj tradičná hudba, ktorá sa na týchto nástrojoch hrá. Tá často spĺňa všetky atribúty estetickej vyspelosti a technickej virtuozity. Podľa etnomuzikológov manželov Elschekovcov (*Úvod do štúdia slovenskej ľudovej hudby*) rozlišujeme dve základné skupiny nástrojov, ktoré sa uplatňujú sólovo alebo v kolektívnej hre:

a) ľudové zvukové nástroje a
b) ľudové hudobné nástroje.

Zvukové nástroje rozdeľujeme podľa toho, či ich zvuk dosahujeme na základe využitia ich prirodzenej formy a podoby (kamene, listy, rôzne plody, škrupiny a pod.), alebo boli vyrobené (klepáč, rapkáč, bunkoš, zvonce a pod.). Vlastná výroba hudobných nástrojov sa odvíja od dlhodobejšie zaužívaných postupov. Ľudové hudobné nástroje delíme primárne podľa spôsobu, akým sa na nich tvorí tón a na základe ich akustických vlastností. Nástrojová systematika komplexne kategorizuje nástroje na:

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

a) samoznejúce (idiofonické) – zvonce, banícka klopačka, chrastidlá, klepáče a podobne,
b) blanové (membranofonické) – v našej ľudovej hudbe sa vyskytujú veľmi zriedkavo, registrujeme iba bubon-tambor,
c) strunové (chordofonické) – husle, viola, violončelo, kontrabas, malý cimbal, citera, zlobcoky, oktávky, korýtkové nástroje, ninera a ozembuch,
d) vzduchové (aerofonické) – bzučadlo-húkadlo, frngadlo, hranové píšťaly (vŕbové, bazové, dubové, rífové), goralská, handrárska, liesková jednoručka, fujara, valaská píšťala, dvojanka, priečna flautička a iné.

Trúbové vzduchové nástroje sú pastiersky roh, fujara trombita, trúbka z kôry a važecký roh. Medzi jazýčkové nástroje patria trstená trúbka, kukuričná trúbka, gajdy a i. Celkovo na Slovensku evidujeme okolo 200 nástrojových typov (stav z roku 1989). Z hľadiska funkcionality sólovej inštrumentálnej hudby a v závislosti od nástrojov spĺňala signálnu (zvolávanie stáda pastierskym rohom, oznamovanie správ zo salaša do dediny fujarou trombitou a pod.) a esteticko-umeleckú funkciu. Práve esteticko-umelecká rovina individuálnej hry na ľudových hudobných nástrojoch je vysoko intímnym prejavom citovej úprimnosti a estetických ideálov. Takáto hra predstavovala neviazaný hudobný prejav určený len k umeleckému vyžitiu hráča. Nebola určená pre „obecenstvo". Nikde inde sa umelecká individualita ľudového interpreta (a často aj priamo výrobcu nástroja) neprejavila tak výrazne, ako práve pri hre na sólový ľudový hudobný nástroj.
Unikátnym zástupcom ľudových hudobných nástrojov Slovenska je **fujara**. Fujara a jej hra boli v roku 2005 zapísané do Zoznamu majstrovských diel ústneho a nehmotného dedičstva ľudstva UNESCO (dnes Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO). Tento nástroj je obdobou gotickej basovej trojdierkovej píšťaly, ktoré boli rozšírené v Európe najmä v 12.-13. storočí. Jej špecifický charakter, aký poznáme dnes, vznikol v societe pastierov na strednom Slovensku. Domovom fujary sú obce v okolí Slovenskej Ľupči (Priechod, Podkonice a okolie), podpolianske obce (Detva, Hriňová, Očová, Hrochoť, Poniky, Zvolenská Slatina a okolie) a obce v gemersko-malohontskej oblasti s centrom v Kokave nad Rimavicou (Kokava, Poltár, Tisovec, Klenovec, Turičky). Okrem signálnej funkcie sa k hre na fujaru viaže najmä špecifický pastiersky a pastiersko-zbojnícky piesňový repertoár. Do Reprezentatívnejo zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska pribudli v roku 2013 aj Gajdy a gajdošská kultúra, ktoré sa v roku 2015 uchádzajú o zápis do svetového zoznamu UNESCO.
Ľudová ansámblová hra na Slovensku je výrazovo nesmierne bohatá a štýlovo rôznorodá. V minulosti sa jej uplatnenie spájalo takmer výlučne s tanečnými príležitosťami – tvorila hudobný sprievod k tancu. Skoro vôbec nemala úlohu hudby „na počúvanie" a nikdy nesprevádzala ani pracovné činnosti človeka. Ansámblové hudby majú na Slovensku tradíciu približne od polovice 18. storočia, no v niektorých oblastiach našej krajiny sa muziky začali konštituovať až na začiatku 20. storočia. Ich korene však musíme hľadať v sólovej inštrumentálnej hudbe staršieho typu, ako aj vo vokálnom piesňovom štýle. Vývojová kontinuita starého i nového inštrumentálneho štýlu zaručuje jej národnú celistvosť napriek tomu, že na rozvoji našich ľudových kapiel sa podieľal aj neslovenský živel – Rómovia. Slovenská ľudová inštrumentálna hudobná tradícia pozná niekoľko typov ansámblových združení.

I. Gajdošská muzika – spojenie gájd a huslí. Podľa jej obsadenia poznáme tzv. goralskú dvojku a gajdošskú trojku.

II. Sláčiková hudba – obsahuje husle, violu, violončelo a kontrabas v obsadení:
a) sláčiková dvojka,
b) klasická sláčiková trojka,
c) sláčiková štvorka,
d) päťčlenná sláčiková hudba.

V jednotlivých zoskupeniach sú zastúpené sláčikové nástroje v rôznych kombináciách v závislosti od regionálnych tradícií.

III. Cimbalová hudba je spojením 4 až 5-členného sláčikového združenia s cimbalom, prípadne i klarinetom.

Opísané typy ľudových hudieb, samozrejme, neopisujú ich všetky možné obsadenia, ale obsahujú ich najrozšírenejšie druhy. V súvislosti s dlhšou tradíciou ansámblových hudieb (veľmi často rodinnou) sa v mnohých obciach vyprofilovali kapely, ktorých muzikanti sa zároveň stali nositeľmi regionálneho, resp. lokálneho interpretačného štýlu. Ako nositeľ charakteristického herného štýlu je primárne vnímaný primáš (predník), podľa mena ktorého kapela dostala aj svoj názov. Na západnom Slovensku do povedomia vošli ľudová hudba Samka Dudíka z Myjavy, Jána Petruchu z Priepasného, Martina a Stanislava Cibulku z Kostolného a iné. Za stredné Slovensko spomeňme ľudovú hudbu Paľáčovcov z Hrochote, ľudovú hudbu Blažeja Paprčku z Hriňovej, Pavla Oláha-Všiváka z Poník, Pokošovcov z Telgártu a Šumiaca, Štrnástovcov z Heľpy, Bartošovcov z

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Čierneho Balogu, Zubajovcov z Východnej, Rybárovcov z Terchovej, Radičovcov z Kokavy nad Rimavicou a mnohé ďalšie. Na východnom Slovensku napr. kapely Martina Žoltáka z Raslavíc, Jozefa Kroku-Češľaka zo Zámutova a i. Napriek tomu, že slovenský hudobný folklór v interpretačnej podobe ansámblových hudieb je veľmi štýlovo rozmanitý, vytvára veľmi charakteristický a vyhranený celonárodný hudobný štýl. Jeho podoba totiž vznikla z najtypickejších znakov regionálnych hudobných štýlov. Za zmienku stojí skutočnosť, že v rámci Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO sa k fujare v roku 2013 pridala aj Terchovská muzika.

Ľudová pieseň je vývinovo a druhovo diferencovaný hudobno-slovesný prejav jednoduchej štruktúry, väčšinou anonymného pôvodu, závislý od tradície, ktorý sa rozširuje kolektívne a prevažne ústnou (spevnou) formou. Ľudový piesňový repertoár predstavuje súhrn piesní a skladieb rôznorodej povahy a proveniencie, ktoré sú vďaka ústnemu tradovaniu variabilné a regionálne pestré. Podľa funkcie a príležitosti spevu poznáme piesne: rodinné obradové (krstinové, svadobné, pohrebné plače), kalendárne obradové (napr. koledy, fašiangové, jarné, veľkonočné, letné turíčne, jánske), piesne spievané pri pracovných príležitostiach (lúčne, žatevné, dožinkové, pastierske), tanečné piesne, piesne spievané pri detských hrách a piesne spievané pri rôznych spoločenských zábavných a oddychových príležitostiach. Piesne rozlišujeme aj podľa tematického zamerania (ľúbostné, vojenské a pod.), podľa nositeľov alebo podľa interpretácie (jednohlas, viachlas). V tradičnom piesňovom repertoári sa vyskytujú aj viaceré zľudovené piesne. Podľa vývinového hľadiska, ktoré je úzko prepojené s hudobným folklórom, rozlišujeme piesne a) staré – predharmonické, b) prechodné, c) nové – harmonické. Staré piesne sa ďalej členia na magicko-rituálne piesne, piesne roľníckej kultúry a piesne pastierskej kultúry. Nové piesne sa delia na piesne harmonické staršie (durové – molové), harmonické novšie (novouhorské) a harmonické piesne nové západoeurópskeho typu. Jednotlivé vývinové štýly žijú v jednotlivých lokalitách a regiónoch popri sebe v rozdielnom kvantitatívnom zastúpení.

Ľudové divadlo vychádza zo spontánnej tvorby divadelných znakov, akými sú: premena človeka na postavu, používanie masiek, rekvizít, kostýmu, využívanie gesta, mimiky, jazykových prostriedkov, monológov, dialógov, náznaky dramatického zauzlenia a pod. Takéto prvky sa vyskytujú v mnohých folklórnych útvaroch, obradoch i hrách a využívajú sa aj v rámci rozprávačskej, spevnej a tanečnej interpretácie. Za najstaršiu vrstvu ľudového divadla sa považujú obradové hry. Mladšiu vrstvu tvoria vianočné hry. Začlenenie obradových a vianočných hier do systému kalendárnych obyčají viedlo k vzájomnému prekrývaniu magických a náboženských funkcií. Hrou s náboženským obsahom je napr. Hra o svätej Dorote, ktorá vznikla pod vplyvom kresťanskej legendy. Osobitú skupinu tvoria žartovné hry v rámci svadby, fašiangových obchôdzok, priadok a pod. Mnohé z nich mali charakter spontánnych improvizovaných výstupov. Z hľadiska postáv rozlišujeme v ľudovom divadle postavy dramatické (kráľ, kat, Dorota, Mikuláš, betlehemskí pastieri, Traja králi), obradové (turoň, koza, medveď), démonické (Lucia, čert, smrtka) a komické (Kubo, farár, cigánka). Miestom realizácie ľudového divadla nebola scéna, ale napr. izba, ulica, dvor, krčma a podobne. Charakteristickým znakom bol bezprostredný kontakt hrajúcich postáv s publikom, čím sa hranica medzi pomyselným javiskom a hľadiskom stierala. Jednotlivé hry sa každoročne opakovali. Významný vplyv na ľudové divadlo malo aj bábkové a ochotnícke divadlo. Z pohľadu pretrvávania jednotlivých typov sa najdlhšie zachovali niektoré obradové, vianočné a fašiangové hry. Tradičné bábkarstvo na Slovensku je od roku 2013 zapísané v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska a spoločne s českým bolo v roku 2015 nominované na zápis do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

Tradičný ľudový tanec je tanečné a pohybové umenie, predovšetkým vidieckeho, ale aj meštianskeho obyvateľstva. Tvorcami i nositeľmi boli v minulosti roľníci, pastieri a remeselníci. Radíme sem aj tance prebraté z iných kultúrnych a etnických prostredí, ktoré sa časom prispôsobili miestnym podmienkam a tradovali ďalej. Tradičné ľudové tance majú synkretický charakter. Popri piesni a hudbe sa spájajú s ďalšími prejavmi tradičnej ľudovej kultúry, napr. s duchovnou kultúrou (sú súčasťou obradov a zvykov rodinného a kalendárneho cyklu), nadväzujú na príslušný spôsob života, hospodárenia a získavania obživy, sú súčasťou spoločenskej etikety a v nemalej miere ich výslednú podobu ovplyvňuje aj odev. Tradičný ľudový tanec je potrebné chápať ako živý a meniaci sa organizmus. Tanečný repertoár jednotlivých období vznikol ako výsledok navrstvovania, prelínania, ovplyvňovania i zanikania tanečných prejavov, ktoré vznikli v rôznych vývinových obdobiach. Ovplyvňovali ho miestne, národné i nadnárodné tradície. V súvislosti s hudobným vývinom rozlišujeme viaceré historické vrstvy tradičného ľudového tanca: najstaršiu skupinu tvoria obradovo-magické tance (napr. chorovody, fašiangové tance). Ďalšími vrstvami sú tance roľníckej kultúry (mládenecké tanečné kolesá, krútivé tance), pastierskej a zbojníckej kultúry (odzemok). K novším druhom patria tance novouhorského štýlu (verbunk, čardáš) a tance západoeurópskeho typu (valčík, polka, mazurka a iné).

Nevyhnutnou podmienkou na zachovávanie a rozvoj tradičných ľudových tancov sú **tanečné príležitost**i. Ich existencia závisí od celkovej spoločenskej, kultúrnej a historickej situácie. Postupný zánik tradičných tanečných príležitostí má za následok aj zánik tradičného tanca.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Okrem samostatných tanečných zábav (tzv. muzík), ktoré sa usporadúvali obyčajne v nedeľu, bol tanec súčasťou kalendárnych zvykov, ako: fašiangy, Veľká noc, máje – stavanie, príp. váľanie májov, majálesy, Ján – jánske ohne, Turíce, dožinky – skončenie žatevných prác, Katarína – Katarínska zábava ako posledná zábava pred adventom, Štefan – prvá zábava po advente, obchôdzky s Betlehemom počas vianočných sviatkov, trojkráľové obchôdzky, hody. Najvýznamnejšími tanečnými príležitostiam rodinného cyklu boli: krstiny, prijímanie do mládeneckého, príp. dievockého stavu, regrútske odvody. Kľúčovou tanečnou príležitosťou bola a dodnes je svadba.
Základné kategórie tradičných ľudových tancov v zmysle doteraz publikovanej literatúry a spracovaných encyklopedických hesiel tvoria ženské, mužské a párové tance.
Do kategórie ženských tancov patria skupinové, menej sólové tance, ktoré majú spravidla starší pôvod. V minulosti boli interpretkami prevažne dievky a krátko vydaté mladé ženy. Smerom do súčasnosti niektoré z nich prešli do repertoáru detí. Ženské tance delíme na: chorovody a chorovodné hry (napr. Hoja, Ďunďa, Helišky, Bránička, Kadzi pavička ľecela, Omilienci, Uljana, svadobné chorovody, jarné chorovody s Morenou, s letečkom a iné), kolesá (názvy – do kolesa, do kolka, karička a podobne) a cipovičky, cindrušky. Ďalšiu skupinu tvoria zväčša zanikajúce párové krútivé tance starého štýlu adaptované na ženské obsadenie (napr. váľaný, do šaflika).
Mužské tance majú zväčša starší pôvod. K ich nositeľom patrili v minulosti niektoré vyhranené vrstvy mužského obyvateľstva, ako pastieri, zbojníci, vojaci (i šľachtici), remeselníci. Zjednocujúcim činiteľom tanečných tradícií bolo vidiecke prostredie, najmä sedliaci a ovčiari. Pre mužské tance je charakteristická snaha o preukázanie tanečnej obratnosti, telesnej zdatnosti, šikovnosti, ako aj moment súťaženia. Častým doplnkom tanca sú rôzne rekvizity (valaška, palica, klobúk a iné) Hlavné typologické skupiny tvoria: mládenecké tance (skoky, šórové, rozkazovačky, čerkaný, cifrovaný), odzemky (hajduch, hajduk, kozačik), príp. medviedky a verbunky (Sarku raz, Marhaňská, Sólo Maďar, Bartókov verbunk, Szallai verbunk a iné).
Najväčšiu a najbohatšiu skupinu tradičných ľudových tancov tvoria párové tance. Zaraďujú sa k nim tance z rôznych historických období, tance domáceho, cudzieho, vidieckeho i mestského pôvodu (tzv. zľudovené, resp. folklorizované tance). Z hľadiska formy rozlišujeme špecifickú skupinu párových tancov – krútivé tance, pre ktoré je charakteristické krútenie páru v objatí na mieste, a ostatné párové tance (folklorizované spoločenské tance), ktoré majú novší a zväčša zľudovený pôvod. Korene našich krútivých tancov spočívajú v historických párových tancoch západnej Európy. V stredoeurópskom Karpatskom regióne sú známe vyobrazenia párového tanca už z obdobia 15. storočia. V Karpatskej kotline sa tieto tance udomácňujú hlavne v 16. storočí. Napriek historickým peripetiám, zmenám v spôsobe života a kultúre sa ešte aj dnes tento geografický priestor javí ako európske ohnisko a najvýznamnejší konzervujúci región improvizovaných párových tancov.
Krútivé tance nie sú teda iba slovenskou výlučnosťou. Z hľadiska početnosti zastúpenia vo fonde folklórneho tanca sú však na Slovensku najvýznamnejším, choreograficky, vývojovo a regionálne značne diferencovaným druhom našich ľudových párových tancov. Ešte donedávna boli všeobecne rozšírené. Jestvujú v mnohotvárnych podobách, čo vyplýva z ich bohatého folklórneho obsahu a spravidla aj improvizačného rázu. Z hľadiska vývinu rozlišujeme krútivé tance – starého štýlu (starobabská, krucena, friški, na jeden krok, do vysoka, do skoku, o sebe, sellácka, vrcenná a i.) a nového, tzv. novouhorského štýlu (čardáš, na dva kroky a i.). Osobité slovenské tvary a kolorit majú najmä staršie vývojové vrstvy týchto tancov. Aj napriek výraznému úbytku pretrvali v určitých regiónoch vo svojom prirodzenom vidieckom prostredí v celom 20. storočí (vo výnimočných prípadoch až dodnes). Ich podoby sa menia v závislosti od intenzívne postupujúceho moderného, mestom a modernými komunikačnými prostriedkami ovplyvneného štýlu života.
K ostatným párovým tancom patria tance ako polka (trasená, hopspolka, hrozená, židovka, ťapkaná, a pod. raslavická polka a i.), valčík, mazurka, sotýš a i. Tradičný tanečný repertoár dopĺňajú rôzne strofické tance (napríklad hrozená, ťapkaná, ševcovský, židovka), tance s výberom partnera (bozkávaný, šatkový, podušková, zrkadlový, metlový, čeriana) a tanečné hry.
Typológia tradičných ľudových tancov korešpondujúca s typológiou uplatňovanou v susedných krajinách, najmä v maďarskej etnochoreológii, sa opiera prioritne o historické aspekty vývinu tradičného ľudového tanca.
Starý štýl reprezentujú tanečné typy:
- reťazové a kruhové tance (chorovody a kruhové tance - kolesá, cechové tance, tanečné hry),
- pastierske tance (palicové tance, odzemky, tance šikovnosti),
- mládenecké tance (sólové, radové, kruhové),
- párové tance (skočné a krútivé tance).

Nový štýl reprezentujú tanečné typy:
- verbunk (sólový, kruhový, párový),
- čardáš (na základe krútivých tancov, ukľakovaný, polobratový, unifikovaný)
- folklorizované spoločenské tance:
  - štvorylka, križiak (zač. 19. stor.),
  - polka, valčík, mazurka (pol. 19. stor.),

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- šimi, fox, tango (zač. 20. stor.).

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

• **https://profil.kultury.sk/sk/folklor/.**